

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

✉ info@omed.gr 🌐 www.omed.gr

ΕΔΡΑ: Πλατεία Βικτωρίας 7, Αθήνα 104 34 ☎ 210 88 14 922

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πολυτεχνείου 21, Θεσσαλονίκη 546 26 ☎ 2310 517 128

Αθήνα, 22 Ιουλίου 2025

Αρ. Πρωτ. ΜΔ: 386

Προς:

1. Την Δευτεροβάθμια Συνδικαλιστική Οργάνωση με την επωνυμία «**Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος**» (Ο.Α.Σ.Ε.) που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Βησσαρίωνος αριθμός 9,
2. τον **Σύνδεσμο Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων** (Σ.Ε.Μ.Α.), που εδρεύει στην Καλλιθέα, οδός Ελευθερίου Βενιζέλου (Θησέως) αριθμός 104.

ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

ΤΡΙΜ. ΔΑ 13/2025

«Για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων»

Υπόθεση Διαιτησίας 04Δ/23.6.2025

1. Με την με αριθμό πρωτοκόλλου 19Μ/677ΜΔ/21-11-2024 αίτηση προς τον ΟΜΕΔ η Δευτεροβάθμια Συνδικαλιστική Οργάνωση με την επωνυμία «Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος» (Ο.Α.Σ.Ε.), ζήτησε την παροχή υπηρεσιών Μεσολάβησης για την σύναψη Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για τον καθορισμό των όρων αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων, καθώς οι απευθείας διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν μεταξύ της Ο.Α.Σ.Ε. και του Συνδέσμου Ελλήνων μεσιτών Ασφαλίσεων (Σ.Ε.Μ.Α.) αποδείχτηκαν άκαρπες.
2. Κατά τη διαδικασία Μεσολάβησης, μετά από συνεχείς συζητήσεις, διαβουλεύσεις και διαπραγματεύσεις και μετά πάροδο αρκετού χρόνου ο Μεσολαβητής διαπίστωσε την τελική άρνηση της εργοδοτικής πλευράς. Συγκεκριμένα με το από 3/4/2025 έγγραφο της, η εργοδοτική πλευρά (Ο.Μ.Ε.Δ. 202ΜΔ 3-4-2025) γνωστοποίησε στον Μεσολαβητή ότι το θέμα της συμμετοχής του ΣΕΜΑ στις διαπραγματεύσεις, κατά τις διαπραγματεύσεις για την υπογραφή Σ.Σ.Ε με την Ο.Α.Σ.Ε. αποτέλεσε Θέμα «Ημερήσιας Διάταξης» της Γενικής Συνέλευσης των Μελών του Σ.Ε.Μ.Α. που έλαβε χώρα στις 19 Μαρτίου 2025 και η Γενική Συνέλευση κατά πλειοψηφία αποφάσισε να σταματήσουν οι συζητήσεις.
3. Με το με Α.Π.203Μ-Δ/4-4-2025 έγγραφό του ο Μεσολαβητής διαπίστωσε την άρνηση της εργοδοτικής πλευράς, κήρυξε το στάδιο των διαβουλεύσεων και συζητήσεων ενώπιον του Ο.Μ.Ε.Δ. περαιωμένο και ενημέρωσε και τις δύο πλευρές ότι θα συνταχθεί και θα αποσταλεί αιτιολογημένη πρόταση Μεσολάβησης κατά τα προβλεπόμενα.

4. Στις 2. 5. 2025 υποβλήθηκε από τον Μεσολαβητή κ. Α. Γυφτόπουλο η υπ' αρ. 244 Μ-Δ/2.5.2025 Πρόταση Μεσολάβησης για την κατάρτιση Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων.
5. Με το υπ' αρ. πρωτ. Μ-Δ 272/13.5.2025 έγγραφο του Ο.ΜΕ.Δ διαπιστώθηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας Μεσολάβησης και τερματίστηκε αυτή, μετά τη γνωστοποίηση της εργατικής πλευράς προς τον Ο.ΜΕ.Δ για την αποδοχή της πρότασης Μεσολάβησης, η οποία δεν έγινε αποδεκτή από την εργοδοτική πλευρά.
6. Με την υπ' αρ. πρωτ. 04/23.6.2025 αίτηση προς τον Ο.ΜΕ.Δ, η Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος (Ο.Α.Σ.Ε.), ζήτησε την παροχή υπηρεσιών Διαιτησίας, για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων.
7. Στις 30/6/2025 αναδείχθηκαν, όπως αποτυπώνεται στο Πρακτικό Ανάδειξης Τριμελούς Επιτροπής Διαιτησίας, ως μέλη της Τριμελούς Επιτροπής Διαιτησίας οι Διαιτητές: Α) Ο Κουκιάδης Δημήτριος (κλήρωση Α) με αναπληρωματικό του τον Δημήτριο Στράνη (Α' κλήρωση), Β) Ο Ιωάννης Τουτζιαράκης (κλήρωση Β) με αναπληρωματική του την Βασιλεία Γιάνναρου (Α' κλήρωση). Ο κ. Τουτζιαράκης δεν ανέλαβε και στη θέση του ανέλαβε η αναπληρωματική του κ. Β. Γιάνναρου και Γ) Η Αφροδίτη Μακρυγιάννη (Α' κλήρωση) με αναπληρωματικό της τον Ευστράτιο Μαυραγάνη (Α' κλήρωση). Ως Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη η Αφροδίτη Μακρυγιάννη και Αναπληρωτής αυτής ο Δημήτριος Κουκιάδης. Η Επιτροπή Διαιτησίας ανέλαβε τα καθήκοντα της στις 7/7/2025.
8. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 353Μ-Δ/4.7.2025 έγγραφο του Ο.ΜΕ.Δ., απεστάλη πρόσκληση τόσο στην αιτούσα συνδικαλιστική οργάνωση, με την επωνυμία «Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος» όσο και στην εργοδοτική πλευρά, με την επωνυμία «Σύνδεσμος Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων», για κοινή συνάντηση αυτών με την Επιτροπή Διαιτησίας την Πέμπτη 10 Ιουλίου 2025 και ώρα 13:00 δια τηλεδιάσκεψης. Στη συνέχεια και μετά από αίτημα της Ο.Α.Σ.Ε για μετάθεση της συνάντησης στις 9/7/2025 και ώρα 15:30, καθώς η διαπραγματευτική του ομάδα αντιμετώπιζε κώλυμα για να συμμετάσχει και εφόσον η εργοδοτική πλευρά δεν απέστειλε οποιαδήποτε ενημέρωση για αδυναμία να συμμετάσχει στη συνάντηση σε οποιαδήποτε ημερομηνία, η Γραμματεία του Ο.ΜΕ.Δ. απέστειλε εκ νέου πρόσκληση με το υπ' αριθ. πρωτ. 353ΒΜ-Δ/7.7.2025 και προς τις δύο πλευρές για κοινή συνάντηση κατά την προαναφερόμενη ημερομηνία και ώρα. Στη συνάντηση που έλαβε χώρα μέσω τηλεδιάσκεψης στις 9/7/2025 παρέστησαν μόνο οι εκπρόσωποι των εργαζομένων και οι νομικοί τους σύμβουλοι, ενώ δεν παρέστη εκπρόσωπος της εργοδοτικής πλευράς (Σ.Ε.Μ.Α.), καίτοι αυτή είχε προσκληθεί να παραστεί νομίμως.
Κατά τη συνάντηση της 9/7/2025 της εργατικής πλευράς με τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής Διαιτησίας, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων ανέπτυξαν προφορικά τα όσα ανέφεραν και στην υπ' αριθμ. 4Δ/325ΜΔ/23.6.2025 αίτηση προς τον Ο.ΜΕ.Δ για την παροχή υπηρεσιών Διαιτησίας, καθώς επίσης και τα όσα είχαν αναφέρει στην αίτηση Μεσολάβησης και στα υπομνήματά τους στο στάδιο της Μεσολάβησης. Τα θέματα αυτά αφορούσαν τόσο στο παραδεκτό της αίτησης Διαιτησίας, όσο και στην ουσία της συλλογικής διαφοράς.
9. Ειδικότερα, ανέφεραν ότι η Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος αποτελεί δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση και έχει, σύμφωνα με το καταστατικό της ως μέλη, πρωτοβάθμια επιχειρησιακά και κλαδικά σωματεία, τα οποία έχουν με τη σειρά τους ως μέλη τους εργαζομένους που απασχολούνται στον ευρύτερο κλάδο των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων. Στον κλάδο αυτό ανήκουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων. Όσον αφορά τη συνδικαλιστική οργάνωση των ασφαλιστικών

επιχειρήσεων με την επωνυμία «ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ» (ΕΑΕΕ), συνάπτει εδώ και πολλά έτη κλαδικές συλλογικές συμβάσεις για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ή, σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων, εκδίδεται διαιτητικά απόφαση. Η τελευταία συλλογική της ρύθμιση ισχύει για το χρονικό διάστημα από 1.1.2023 έως 31.12.2024 και ήδη υπεγράφη νέα κλαδική ΣΣΕ.

Για τους εργαζομένους που απασχολούνται στις επιχειρήσεις των Μεσιτών Ασφαλίσεων ισχύει η Διαιτητική Απόφαση 2/2018 της Πενταμελούς Επιτροπής Διαιτησίας του ΟΜΕΔ η οποία ρύθμιζε τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στον κλάδο των μεσιτών ασφαλίσεων για το χρονικό διάστημα από 16.12.2016 έως 31.12.2018. Η διαιτητική αυτή απόφαση εκδόθηκε στο πλαίσιο συλλογικής διαφοράς μεταξύ της Ο.Α.Σ.Ε. και του Συνδέσμου Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων (Σ.Ε.Μ.Α.), ο οποίος έχει ως μέλη επιχειρήσεις μεσιτών ασφαλίσεων. Μετά τη λήξη της ανωτέρω διαιτητικής απόφασης και μέχρι σήμερα δεν έχει συναφθεί νέα κλαδική ΣΣΕ ούτε έχει εκδοθεί διαιτητική απόφαση με συνέπεια οι όροι αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στον συγκεκριμένο κλάδο να καθορίζονται βάσει ατομικών συμβάσεων εργασίας. Ως εκ τούτου, όπως αναφέρουν, δεν εξασφαλίζονται ενιαίοι και ομοιόμορφοι κατώτατοι όροι αμοιβής εργασίας για τους εργαζομένους του συγκεκριμένου κλάδου, οι οποίοι διαθέτουν υψηλά προσόντα και μεγάλη εμπειρία, όπως εξάλλου και οι εργαζόμενοι στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του κλάδου της ασφάλισης κινδύνων.

10. Επίσης, η εργατική πλευρά ανέφερε ότι, τον Απρίλιο του 2024, με την από 10.4.2024 πρόσκλησή τους κάλεσαν τον Σ.Ε.Μ.Α. σε διαπραγματεύσεις για τη σύναψη κλαδικής ΣΣΕ με ισχύ από 1.6.2024 έως 31.5.2026 για τους όρους αμοιβής και εργασίας όλων των εργαζομένων της χώρας που απασχολούνται στις επιχειρήσεις μεσιτών ασφαλίσεων. Επειδή οι διαπραγματεύσεις απέβησαν άκαρπες προσέφυγαν στον Ο.Μ.Ε.Δ. με την από 21.11.2024 αίτησή τους ζητώντας την παροχή υπηρεσιών μεσολάβησης για την σύναψη κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων. Η πρόταση του Μεσολαβητή έγινε αποδεκτή από την πλευρά τους αλλά απορρίφθηκε από την εργοδοτική πλευρά και για τον λόγο αυτό, στη συνέχεια, προσέφυγαν στην υπηρεσία Διαιτησίας του Ο.Μ.Ε.Δ.
11. Η εργατική πλευρά για την τεκμηρίωση των προτάσεών της κατά τη διαδικασία της Διαιτησίας, επανυπέβαλε τη μελέτη και τις επικαιροποιήσεις της του Ομοτ. Καθηγητή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ιωάννη Χαλικιά, για τον κλάδο των Μεσιτών Ασφαλίσεων. Μεταξύ άλλων στα συμπεράσματα της συγκεκριμένης μελέτης αναγράφεται ότι η μέχρι τώρα εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του κλάδου των μεσιτών ασφαλίσεων είναι θετική, τόσο για το σύνολο του κλάδου, όσο και για τις περισσότερες εταιρείες. Τα διαθέσιμα στοιχεία είναι αποκαλυπτικά για την θετική πορεία του κλάδου των μεσιτών (2020 – 2023): i) ο κύκλος εργασιών τους αυξήθηκε την τελευταία τετραετία (2020 – 2023) κατά 59,3%, ii) ανάλογη πορεία σημείωσαν και τα λειτουργικά κέρδη (EBITDA) με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής +13,3% και συνολική αύξηση την περίοδο 2020 – 2023 κατά 37%, iii) ανοδική πορεία ακολουθεί και η αποδοτικότητα του κλάδου που από 23,3% το 2020 διαμορφώθηκε σε 24,7% το 2022 (αύξηση 1,5 ποσοστιαίες μονάδες) με μείωση το 2023 κατά 4,5 ποσοστιαίες μονάδες (περιορίστηκε σε 20%), iv) η παραγωγή ανά εργαζόμενο αυξήθηκε μεταξύ 2020-2023 κατά +59,3%, ενώ τα κέρδη ανά εργαζόμενο παρουσίασαν συνολική αύξηση 37% (2020-2023).

Τέλος, αναφέρεται ότι θετικές είναι και οι προοπτικές του κλάδου των μεσιτών ασφαλίσεων για δύο κυρίως λόγους: Ο πρώτος αναφέρεται στο ότι ο ασφαλιστικός κλάδος στο σύνολο του παρουσιάζει αύξηση παραγωγής, και επομένως και ο κλάδος των μεσιτών που εξαρτάται από τον κύριο ασφαλιστικό κλάδο, είναι λογικό να έχει ανάλογες θετικές προοπτικές. Ο δεύτερος, και κυριότερος, λόγος είναι ο αυξημένος κίνδυνος από φυσικές καταστροφές που προκαλεί η κλιματική αλλαγή. Η κάλυψη αυτών κινδύνων απαιτεί τη σύμπραξη πολλών ασφαλιστικών εταιριών, γεγονός που συνεπάγεται την αύξηση των εργασιών των μεσιτών ασφαλίσεων. Μάλιστα πρόσφατα ανακοινώθηκε ο τερματισμός της παροχής αποζημιώσεων από το κράτος σε μεγάλες επιχειρήσεις για φυσικές καταστροφές και η υποχρεωτική ιδιωτική ασφάλιση των επιχειρήσεων με τζίρο άνω των 2 εκατ. ευρώ για φυσικές καταστροφές. Αυτό το μέτρο θα οδηγήσει σε αύξηση της παραγωγής τόσο των ασφαλιστικών εταιριών όσο και των μεσιτών ασφαλίσεων (ο σχετικός νόμος 5116/2024 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης στις 03.07.2024 - ΦΕΚ Α' 100/03-07-2024). Από δε την 01/06/2025 όλες οι επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών άνω των 500.000 ευρώ θα πρέπει να ασφαλίζονται υποχρεωτικά για φυσικές καταστροφές.

- 12.** Με βάση τα παραπάνω, σύμφωνα με την Ο.Α.Σ.Ε., «η εφαρμογή της προτεινόμενης Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας στα μέλη του συνδέσμου των Μεσιτών είναι απόλυτα δικαιολογημένη διότι δεν επηρεάζει την κερδοφορία ούτε την ανταγωνιστικότητα του κλάδου. Αντίθετα, βοηθά τον ανταγωνισμό διότι επιβάλλει ενιαίες αρχές εργοδοσίας και μισθοδοσίας στο πλαίσιο των ίσων όρων». Επίσης εξαιρετικά μεγάλης σημασίας, όπως υποστήριξε, πέραν των λοιπών θεσμικών και οικονομικών παραμέτρων του θέματος, είναι το ότι η υπογραφή της Σ.Σ.Ε στους εργαζόμενους του υποκλάδου των επιχειρήσεων μεσιτών ασφαλίσεων αποκαθιστά μία αδικία εις βάρος τους στο ασφαλιστικό πεδίο. Καταστατική διάταξη του Ταμείου ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ προβλέπει ότι η επικουρική σύνταξη υπολογίζεται σε ποσοστό 80% των αποδοχών των ασφαλισμένων που αντιστοιχούν στο 5^ο κλιμάκιο της εκάστοτε Σ.Σ.Ε. Ως εκ τούτου η υπογραφή Σ.Σ.Ε. μεταξύ Ο.Α.Σ.Ε. και Σ.Ε.Μ.Α. είναι αναγκαία για την εξασφάλιση όλων των εργαζομένων του κλάδου που υπάγονται στο ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ.

Τέλος, υποστήριξε ότι «η απόρριψη της μεσολαβητικής πρότασης από την εργοδοτική πλευρά, επιβεβαιώνει ότι ο Σ.Ε.Μ.Α επιδιώκει τη διαιώνιση ενός ρυθμιστικού κενού των όρων αμοιβής και εργασίας και στη διασφάλιση όχι ενός υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου ο οποίος διασφαλίζει την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά ενός ανταγωνισμού περιοριζόμενου στην έτι περαιτέρω μείωση του μισθολογικού κόστους προς βλάβη των εργαζομένων». Και παρά το γεγονός ότι «οι μεσιτικές επιχειρήσεις (μέλη ΣΕΜΑ) απασχολούν λιγότερους εργαζόμενους από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις (περίπου 1000 εργαζόμενους), η σύναψη κλαδικής ΣΣΕ και συνεπώς και η έκδοση διαιτητικής απόφασης καθίσταται αναγκαία, ώστε να διασφαλισθεί ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης των εργαζομένων στο συγκεκριμένο κλάδο και να καλυφθεί εν μέρει η απώλεια της αγοραστικής δύναμης του μισθού λόγω του υφιστάμενου πληθωρισμού».

- 13.** Η πλευρά των εργαζομένων όσον αφορά την μονομερή προσφυγή της στη Διαιτησία υποστήριξε ότι «συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 16 παρ. 2 περ. β' του Ν. 1876/1990, που αφορούν το νόμιμο και παραδεκτό της προσφυγής στη διαιτησία, δεδομένου ότι εν προκειμένω έχουν αποτύχει οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, έχει εξαντληθεί κάθε περιθώριο συνεννόησης και συνδικαλιστικής δράσης και υφίστανται λόγοι γενικότερου

κοινωνικού και δημοσίου συμφέροντος, συνδεδεμένοι με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας για την επίλυση της παρούσας συλλογικής διαφοράς. Συγκεκριμένα: Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο κλάδος των Μεσιτών Ασφαλίσεων εντάσσεται στον γενικότερο κλάδο των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων στον οποίο ανήκουν και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Και ενώ οι εργαζόμενοι που απασχολούνται στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις διαχρονικά παγίως καλύπτονται από κλαδικές ΣΣΕ που συνάπτονται μεταξύ της συνδικαλιστικής μας οργάνωσης και της Ένωσης Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων Ελλάδος, ή με διαιτητικές αποφάσεις, για τους εργαζομένους στις επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων δεν ισχύουν σε κλαδικό επίπεδο ελάχιστοι όροι αμοιβής και εργασίας, μολονότι έχουν τα ίδια προσόντα με τους υπαλλήλους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και παρέχουν την ίδια ακριβώς εργασία που απαιτεί υψηλού επιπέδου κατάρτιση και εξειδίκευση. Η κατάσταση αυτή παρέχει τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις του κλάδου των Μεσιτών Ασφαλίσεων να αμείβουν τους εργαζομένους με μισθούς σαφώς κατώτερους των μισθών που ισχύουν για τους υπαλλήλους του ευρύτερου κλάδου των ασφαλιστικών δραστηριοτήτων με προφανείς κινδύνους διατάραξης της εργασιακής και κοινωνικής ειρήνης, λόγω ακριβώς της έλλειψης συλλογικής ρύθμισης σε κλαδικό επίπεδο. Η έλλειψη αυτή ουδόλως συμβάλλει στον υγιή ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων του συγκεκριμένου κλάδου. Αντίθετα, δημιουργεί στρεβλώσεις και συμβάλλει στη συντήρηση ενός κοινωνικού *dumping* στον συγκεκριμένο κλάδο των Μεσιτών Ασφαλίσεων, με συνέπεια, λαμβανομένης υπόψη και της επίδρασης του κλάδου στην ελληνική οικονομία, να συντρέχουν λόγοι όχι μόνο κοινωνικοί αλλά και λόγοι δημοσίου συμφέροντος για την επίλυση της συλλογικής διαφοράς με την έκδοση διαιτητικής απόφασης. Όπως επισημαίνει η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας με την απόφαση 2307/2024, η κατά το Σύνταγμα δυνατότητα προσφυγής στη διαιτησία και η δυνατότητα επίλυσης της συλλογικής διαφοράς με την έκδοση διαιτητικής απόφασης υπηρετεί έναν διττό σκοπό, συνιστάμενο κυρίως στη διασφάλιση της κοινωνικής ειρήνης με την αποφυγή διαιώνισης των συλλογικών διαφορών και την επίλυσή τους με την εξεύρεση ισορροπημένων, κατά το δυνατόν, λύσεων».

14. Ο Σ.Ε.Μ.Α με επιστολή του με ημερομηνία 14/7/2025 δήλωσε εκ νέου την μη συμμετοχή του στη διαδικασία Διαιτησίας, όπως και στη διαδικασία Μεσολάβησης για υπογραφή Σ.Σ.Ε και διαβίβασε εκ νέου το Υπόμνημα της 25/2/25 με τις θέσεις του, το οποίο είχε αποστείλει και στη διαδικασία της Μεσολάβησης. Στο ως άνω υπόμνημα πέρα από τις θέσεις του, σχετικά με τα μισθολογικά αιτήματα και τα αιτούμενα επιδόματα από την πλευρά των εργαζομένων, αναφέρονται και τα ακόλουθα:

α) Με βάση τη λίστα που δημοσίευσε η Moraxmedia σε συνεργασία με την ICAP CRIF στο σύνολο του κύκλου εργασιών των 40 μεγαλύτερων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών της αγοράς (Μεσίτες και Πράκτορες), οι μεσίτες αριθμητικά είναι 13 στους 40 (32,5%) και σε επίπεδο τζίρου 66 εκ στα 166 (39,7%).

β) Τα έσοδα των εταιρειών που είναι μέλη του Σ.Ε.Μ.Α. στηρίζονται σε μία προμήθεια ως % επί των ασφαλιστρών των πελατών τους. Η αύξηση των εξόδων τους επομένως δεν μπορεί να μετακυλιστεί στους καταναλωτές και είναι εξαιρετικά πιθανό να οδηγήσει ως αντιστάθμισμα σε μείωση των θέσεων εργασίας.

γ) Ο Σ.Ε.Μ.Α στερείται αντιπροσωπευτικότητας για να ανταποκριθεί στο αίτημα της Ο.Α.Σ.Ε. Μιλάμε για έναν σύνδεσμο με 68 μέλη [σε σύνολο εκατοντάδων μεσιτών], πολλοί εκ των οποίων έχουν 3 έως 4 υπαλλήλους και οι περισσότεροι των οποίων έχουν κατά μέσο όρο 10 με 15 υπαλλήλους, ελάχιστοι δε έχουν περισσότερους.

δ) οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι οργανισμοί με κύκλους εργασιών εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ (από 150εκ.+ έως σχεδόν 1δισ) και κέρδη δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ, ενώ από την άλλη τα μέλη του Σ.Ε.Μ.Α. είναι εταιρείες με κύκλους εργασιών από 200 χιλιάδες ευρώ έως 800-900 χιλιάδες ευρώ, με ελάχιστα μέλη να ξεπερνάνε το 1εκ., τα δε κέρδη τους είναι υποδεκαπλάσια έως υποεκατονταπλάσια των ασφαλιστικών εταιρειών.

ε) Να μην ληφθεί υπόψη η μελέτη, που έγινε κατά παραγγελία της Ο.Α.Σ.Ε από τον καθ. κ. Χαλικά, αφού ναι μεν αναφέρει ότι έχει υπογραφεί ψηφιακά, αλλά πουθενά στο κείμενο δεν εμφανίζεται το σχετικό εικονίδιο και άρα δεν αποτελεί ακριβές και σαφές έγγραφο.

στ) Οι θετικές επιπτώσεις, λόγω της πρόσφατης νομοθεσίας η οποία αναμένεται ότι «θα οδηγήσει στην αύξηση της παραγωγής ασφαλιστών τόσο των Ασφαλιστικών Εταιρειών όσο και των Μεσιτών», αφορά όχι μόνο τα 68 μέλη του Σ.Ε.Μ.Α, αλλά και εκατοντάδες άλλους Μεσίτες που δεν ανήκουν στον Σ.Ε.Μ.Α. Επίσης επισημαίνεται ότι, διαμεσολάβηση – και στον τομέα των φυσικών καταστροφών – ασκούν και οι Ασφαλιστικοί Πράκτορες. Όπως αναφέρουν: «Μια συλλογική σύμβαση αποκλειστικά στους Μεσίτες και ιδιαιτέρως στα μέλη του Σ.Ε.Μ.Α., θα δημιουργήσει συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ Μεσιτών Ασφαλίσεων & Ασφαλιστικών Πρακτόρων, καθώς οι Ασφαλιστικοί Πράκτορες θα έχουν συγκριτικά προνομιακό καθεστώς στο κόστος αγοράς εργασίας».

Κατόπιν των ανωτέρω και επειδή χωρίς την παρουσία της εργοδοτικής πλευράς αλλά και την απόφαση της για μη υπογραφή ΣΣΕ δεν κατέστη δυνατό τα μέρη να καταλήξουν σε συμφωνία, η Επιτροπή Διαιτησίας, προκειμένου να εκδώσει τη διαιτητική απόφαση, έλαβε υπόψη τα ως άνω στοιχεία καθώς και τα ακόλουθα:

- Την πρόταση Μεσολάβησης υπ' αρ. 244 Μ-Δ/2.5.2025 για την κατάρτιση Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων, καθώς και τον πλήρη φάκελο της Μεσολάβησης με όλα ανεξαίρετως τα έγγραφα.
- Την υπ' αρ. πρωτ. 04/23.6.2025 αίτηση προς τον Ο.ΜΕ.Δ, με την οποία η Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος (Ο.Α.Σ.Ε.), ζήτησε την παροχή υπηρεσιών Διαιτησίας, για τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις Μεσιτών Ασφαλίσεων.
- Το από 9/7/2025 πρακτικό Διαιτησίας που συντάχθηκε κατά τη συνάντηση της Τριμελούς Επιτροπής Διαιτησίας του ΟΜΕΔ με τους εκπροσώπους της εργατικής πλευράς.
- Τις κείμενες διατάξεις και ιδίως το άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος και το ισχύον νομικό πλαίσιο περί της μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία της παρ. 2 του άρθρου 16 του Ν.1876/1990, μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 14 του Ν.3899/2010 και την κατάργηση της μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία με την παρ. 1 του άρθρου 3 της ΠΥΣ 6/18.2.2012, την οποία επανέφερε το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν.4303/2014, στο πλαίσιο των κρίσεων της απόφασης της ΟλΣτΕ 2307/2014 (ΝΟΜΟΣ), και το οπαίο στη συνέχεια αντικαταστάθηκε από το άρθρο 57 του Ν.4635/2019 (ΦΕΚ Α' 167/30.10.2019), που περιόρισε τις προϋποθέσεις της μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία με τους όρους της παρ. 2 αυτού
- Την με αρ. 2307/2014 απόφαση της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε.
- Κάθε άλλο στοιχείο που συμπεριλαμβάνεται στο φάκελο της υπόθεσης Διαιτησίας 4Δ/325ΜΔ/23.6.2025 του ΟΜΕΔ.

- Τα όσα διημερίφθησαν κατά τη συνάντηση της Επιτροπής Διαιτησίας με τους εκπροσώπους της εργατικής πλευράς και τα οποία αναφέρονται αναλυτικά ανωτέρω και στα σημεία 9 έως και 13.

και αφού σκέφθηκε ότι

Ως προς τις προϋποθέσεις μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία, η Τριμελής Επιτροπή Διαιτησίας κρίνει τα ακόλουθα:

Ο Νόμος 1876/1990 στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 16, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν, με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 57 του Ν. 4635/2019 (ΦΕΚ Α' 167/30.10.2019), προβλέπει ότι είναι δυνατή η μονομερής προσφυγή στη Διαιτησία υπό προϋποθέσεις, όπως αναφέρονται στις δύο περιπτώσεις (α) και (β) αυτού, ήτοι:

α) εάν η συλλογική διαφορά αφορά επιχειρήσεις δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας, η λειτουργία των οποίων έχει ζωτική σημασία για την εξυπηρέτηση βασικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ν. 1264/1982, όπως συμπληρώθηκε με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 1915/1990 και όπως αυτές ορίζονται στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, όπως ισχύει σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, όπως ισχύει.

β) εάν η συλλογική διαφορά αφορά στη σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας και αποτύχουν οριστικά οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών και η επίλυση της επιβάλλεται από υπαρκτό λόγο γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος συνδεδόμενο με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας. Οριστική αποτυχία των διαπραγματεύσεων θεωρείται ότι υπάρχει, εφόσον σωρευτικώς:(αα) έληξε η κανονιστική ισχύς τυχόν υπάρχουσας συλλογικής σύμβασης εργασίας σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 της ΠΥΣ 6/2012 και (ββ) έχει εξαντληθεί κάθε άλλο μέσο συνεννόησης και συνδικαλιστικής δράσης, ενώ το μέρος που προσφεύγει μονομερώς στη Διαιτησία, συμμετείχε στη διαδικασία Μεσολάβησης και αποδέχθηκε την πρόταση Μεσολάβησης.

Η αίτηση μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία πρέπει να περιέχει και πλήρη αιτιολογία σχετικά με τη συνδρομή των προϋποθέσεων που την δικαιολογούν, η δε Διαιτητική Απόφαση που εκδίδεται επί αυτής είναι άκυρη εάν δεν περιέχει και πλήρη αιτιολογία σχετικά με τη συνδρομή των προϋποθέσεων που δικαιολογούν τη μονομερή προσφυγή στη Διαιτησία.

Εάν η συλλογική διαφορά αφορά επιχείρηση του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005, όπως ισχύει σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014, όπως ισχύει, στην αίτηση επισυνάπτεται η γνώμη της διυπουργικής επιτροπής δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών του άρθρου 10 του ν. 3429/2005, όπως ισχύει, επί της συλλογικής διαφοράς».

Οι προϋποθέσεις, η συνδρομή των οποίων καθιστά επιτρεπτή τη μονομερή προσφυγή στην Διαιτησία, τίθενται υπαλλακτικώς στις περ. α' και β' της παρ.2 του άρθρου 16 του ν. 1870/1990, όπως αυτό διαμορφώθηκε από το άρθρο 57 περ. α' του ν.4635/2019. Ειδικότερα:

Ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης της περ. β' της παρ.2 του άρθρου 16 του ν.1876/1990, όπως έχει διαμορφωθεί με το άρθρο 57 του ν. 4635/2019.

Η εργατική πλευρά προβάλλει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της περ. β' της παρ.2, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 57 του ν.4635/2019, η οποία ορίζει ότι είναι δυνατή η μονομερής προσφυγή στη Διαιτησία «... αν αποτύχουν οριστικά οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών και η επίλυση ... επιβάλλεται από υπαρκτό λόγο γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος συνδεδόμενο με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας».

Εξεταστέο, λοιπόν, κατ' αρχήν είναι:

Α) Αν συντρέχει οριστική αποτυχία των διαπραγματεύσεων, δηλαδή αν i) έληξε η κανονιστική ισχύς τυχόν υπάρχουσας συλλογικής σύμβασης εργασίας, και συγκεκριμένα η ισχύς της υπ' αριθμ. 2/2018 Διαιτητικής Απόφασης της Πενταμελούς Επιτροπής Διαιτησίας του ΟΜΕΔ η οποία ρύθμιζε τους

όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στον κλάδο των μεσιτών ασφαλίσεων για το χρονικό διάστημα από 16.12.2016 έως 31.12.2018, ii) έχει εξαντληθεί κάθε άλλο μέσο συνεννόησης και συνδικαλιστικής δράσης, iii) το μέρος που προσέφυγε μονομερώς στη Διαιτησία, συμμετείχε στη διαδικασία Μεσολάβησης και αποδέχθηκε την πρόταση Μεσολάβησης.

Στην **προκείμενη περίπτωση συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις**, οι οποίες συνοπτικά αναφέρονται και στην υπ' αριθμ. 4Δ/325ΜΔ/23.6.2025 αίτηση Διαιτησίας προς τον Ο.ΜΕ.Δ, εφόσον διαπιστώθηκε ότι η από 16.12.2016 Διαιτητική Απόφαση που εκδόθηκε στο πλαίσιο συλλογικής διαφοράς μεταξύ της συνδικαλιστικής οργάνωσης και του Συνδέσμου Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων (Σ.Ε.Μ.Α.) έληξε στις 31.12.2018 και στις 31.3.2019 παρήλθε το τρίμηνο της μετενέργειας. Μετά τη λήξη της ανωτέρω Διαιτητικής Απόφασης και μέχρι σήμερα δεν έχει συναφθεί νέα κλαδική ΣΣΕ, ούτε έχει εκδοθεί Διαιτητική Απόφαση. Επιπρόσθετα απέτυχαν οι απευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών, απέτυχε η διαδικασία της ρ λόγω ρητής αποχής του Σ.Ε.Μ.Α. από την διαδικασία Μεσολάβησης, και επειδή υπήρξε αποδοχή της Πρότασης Μεσολάβησης από το ένα μόνο μέρος, ήτοι από την Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος (Ο.Α.Σ.Ε.).

Β) Αν η αίτηση προσφυγής στη Διαιτησία περιέχει πλήρη αιτιολογία σχετικά με τη συνδρομή των προϋποθέσεων, που επιτάσσει ο νόμος ήτοι ύπαρξη-λόγου γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος συνδεδεμένου με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές.

1. Κατ' αρχάς επισημαίνεται ότι είναι σημαντικό για την ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 57 περ. α' του ν.4635/2019, η διασφάλιση της εργασιακής ειρήνης ως λόγου δημοσίου συμφέροντος, με την αποφυγή της διαιώνισης των συλλογικών διαφορών και την επίλυση τους με την εξεύρεση ισορροπημένων λύσεων.

Σύμφωνα με τη θεωρία, όταν ο νομοθέτης αναφέρεται σε επαρκή λόγο γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος **συνδεδεμένου** με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας, προφανώς αναφέρεται π.χ. σε σημαντικές προσβολές που μπορούν πράγματι να προκληθούν από την έκταση και τη διάρκεια των απεργιακών κινητοποιήσεων και όχι σε πιθανές ήσσονος σημασίας οικονομικές επιπτώσεις, οι οποίες μπορεί να προκαλούνται από οποιαδήποτε εφήμερη ή επουσιώδους βλαπτικότητάς απεργιακή κινητοποίηση [Ληξουριώτης, Ι. (2020), Έναρξη ισχύος νέων περί Διαιτησίας διατάξεων και όριο παρέμβασης του θεσμού στις συλλογικές εργασιακές σχέσεις, Δελτίον Εργατικής Νομοθεσίας, 76, 1760, 289-311]. Επομένως πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν τη μονομερή προσφυγή στη Διαιτησία, ένας κύκλος διαπραγματεύσεων, όπως και να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της Μεσολάβησης, χωρίς προφανώς να είναι αναγκαίο να έχουν προηγηθεί και αγωνιστικά μέσα [Λεβέντης Γ. (2020β), Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στο συλλογικό εργατικό δίκαιο Ν. 4635/19 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις», Δελτίον Εργατικής Νομοθεσίας, 76 (1758),1-25]. Επίσης, «Η μονομερής προσφυγή στη Διαιτησία προβλέπεται ως έσχατο και επικουρικό μέσο» [Ληξουριώτης, Ι. (2020), Έναρξη ισχύος νέων περί Διαιτησίας διατάξεων και όριο παρέμβασης του θεσμού στις συλλογικές εργασιακές σχέσεις, Δελτίον Εργατικής Νομοθεσίας, 76, 1760, 289-311].

Η μονομερής προσφυγή στη Διαιτησία με τους όρους της παρ. 2 του άρθρου 16 του Ν.1876/1990 κρίθηκε συμβατή με την ελευθερία των συλλογικών διαπραγματεύσεως του αρ. 22 παρ. 2 του Συντάγματος, ΑΠ ΟΛ 25/2004 (ΝΟΜΟΣ) όποτε η προσφυγή στη Διαιτησία λειτουργούσε ως επικουρικό μέσο επίλυσης συλλογικών διαφορών συναρτημένο, με το αμφιμερές δικαίωμα και την υποχρέωση προς συλλογική διαπραγμάτευση.

Μετέπειτα επήλθε πλήρης κατάργηση της μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία με την παρ. 1 του άρθ.3 της ΠΥΣ 6/20212, η οποία κρίθηκε κατά πλειοψηφία με την απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ 2307/2014 ότι αντίκειται στην παρ. 2 του αρ. 22 του Συντάγματος.

Ακολούθως επανήλθε η μονομερής προσφυγή στη Διαιτησία με τους όρους της παρ. 3 του άρθρου τέταρτο του Ν.4303/2014 (ΦΕΚ Α/231/17.10.2014) σε συμμόρφωση με τις κρίσεις της απόφασης του ΣτΕ.Ολ 2307/2014 (ΝΟΜΟΣ), που αποκατέστησε την ισορροπία μεταξύ του δικαιώματος και της υποχρέωσης προς συλλογική διαπραγμάτευση (Ι. Κουκιάδης Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο (2013) σελ . 621-624 και σελ. 827 – 832 και 840 – 853). Στη συνέχεια με το άρθρο 57 του Ν.4635/2019 (ΦΕΚ Α'/167/30.10.2019), που αντικατέστησε το άρθρο 16 του Ν.1876/1990, όπως ίσχυε, περιορίστηκαν οι προϋποθέσεις μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία, σε ανταπόκριση και με τις συστάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) προς την Ελληνική Κυβέρνηση για την συμβατότητά της με την ελευθερία των συλλογικών διαπραγματεύσεων των ΔΣΕ 98 και 154. Επί του θέματος η Εισηγητική Έκθεση του Ν.4635/2019 για το άρθρο 57 αναφέρει τα εξής :

*«Περαιτέρω, το ζήτημα της μονομερούς υποχρεωτικής Διαιτησίας κρίθηκε προσφάτως από αρμόδια επιτροπή της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, η οποία **συνέστησε στην Ελληνική Κυβέρνηση τη λήψη κατάλληλων μέτρων, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η μονομερής προσφυγή στη Διαιτησία θα επιτρέπεται μόνο σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις και να διασφαλιστεί ότι το κράτος θα απέχει από κάθε παρέμβαση που θα περιορίζει το δικαίωμα σε ελεύθερη και οικειοθελή συλλογική διαπραγμάτευση.***

Σύμφωνα, με πρόσφατη νομολογία, σχετικά με τις προϋποθέσεις του αρ. 57 του Ν.4635/2019 για την προσφυγή στη μονομερή Διαιτησία, με την υπ' αριθμ. 30/2025 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών – Τμήμα 4^ο (Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ), κρίθηκε ότι πρέπει στην αίτηση Διαιτησίας να γίνεται επίκληση με ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, γιατί η επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς επιβάλλεται από υπαρκτό λόγο γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος και επίσης ότι συντρέχει εμφανής κίνδυνος προσβολής του γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, **ο οποίος, μάλιστα να έχει συγκεκριμένη και άμεση επίπτωση στη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας.**

2. Πριν την αναφορά στα επιμέρους κριτήρια του παραδεκτού, είναι χρήσιμο να επισημάνουμε ότι ο περιορισμός του νόμου που συνδέει τη μονομερή προσφυγή στη Διαιτησία με την ύπαρξη γενικότερου κοινωνικού, ή δημοσίου συμφέροντος με άμεση επίπτωση στη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας θέτει ζητήματα. Η μονομερής προσφυγή στη Διαιτησία προβλέπεται από το Σύνταγμα, άρθρο 22, παρ. 2, μόνο σε περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων. Αυτός είναι ο μόνος όρος που προβλέπεται από το Σύνταγμα για την προσφυγή στη Διαιτησία. Βασικά ο όρος αυτός σημαίνει ότι πρέπει να διαπιστώνεται η τελική αδυναμία σύναψης συλλογικής συμβάσεως, οπότε η επίλυση της συλλογικής διαφοράς, με Διαιτητική Απόφαση αποτελεί συμπληρωματικό ρόλο. Αυτό είναι ένα μείζων θέμα που θα αντιμετωπιστεί από τα δικαστήρια.

Συμπληρωματικά, θέμα κρίσης από τα δικαστήρια θα πρέπει να είναι αν για την εκτίμηση της προσβολής του γενικότερου συμφέροντος, βασικό ή κρίσιμο στοιχείο είναι το ποσοτικό κριτήριο που αφορά κυρίως τον αριθμό των υπαγομένων προσώπων αλλά και άλλα ποσοτικά κριτήρια. Αυτό είναι σημαντικό, διότι αν επικρατήσει το κριτήριο αυτό, ουσιαστικά στην Ελλάδα επηρεάζεται μεγάλη κατηγορία εργαζομένων, ενόψει του κατακερματισμού του συνδικαλισμού και του μικρού αριθμού των μελών του.

Επιπρόσθετα, η ερμηνεία του συγκεκριμένου άρθρου θα πρέπει να συνδυαστεί με την νέα κοινοτική ρύθμιση, την Οδηγία (ΕΕ) 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 2022 για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία, στο Άρθρο 4, παρ.2, ορίζει ότι «... *κάθε κράτος μέλος στο οποίο το ποσοστό της κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις υπολείπεται του κατώτατου ορίου του 80 % θεσπίζει πλαίσιο με τους αναγκαίους πρόσφορους όρους για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, είτε με νόμο κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους είτε με συμφωνία με αυτούς...*». Με την έννοια αυτή, κάθε κράτος μέλος θα

πρέπει να λάβει μέτρα, προκειμένου να γενικευτεί η συλλογική ρύθμιση των όρων εργασίας. Ένα τέτοιο μέτρο για την Ελλάδα, σύμφωνα και με το Σ, είναι η προσφυγή στη Διαιτησία. Οι παραπάνω επιφυλάξεις είναι γενικότερης σημασίας και θα πρέπει η τελική τους λύση να γίνει από τα δικαστήρια.

Ωστόσο, παρά τις παραπάνω διαπιστώσεις, η Διαιτητική Επιτροπή περιορίζεται στην άμεση εφαρμογή των όρων του νόμου, όπως αυτή έχει γίνει δεκτή, έως σήμερα, από τη θεωρία και τη νομολογία.

3. Στην αίτηση θα πρέπει επομένως να συμπεριλαμβάνονται ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία, που να τεκμηριώνουν κίνδυνο προσβολής του γενικότερου κοινωνικού, ή δημοσίου συμφέροντος, ο οποίος να έχει άμεση επίπτωση στην λειτουργία της ελληνικής οικονομίας. Μάλιστα, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου 57 του Ν. 4635/2019, που αντικατέστησε τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 16 του Ν. 1876/1990, «Η συνδρομή των ανωτέρω περιπτώσεων (εννοεί η αιτιολογική έκθεση τις περιπτώσεις α και β της παρ. 2 του αντικατασταθέντος άρθρου 16 του Ν. 1876/1990), απαιτείται να αναφέρεται ρητά στην αίτηση του μονομερώς προσφεύγοντος στη Διαιτησία και να υπάρχει, επιπροσθέτως, ειδική μνεία στην αιτιολογία της διαιτητικής απόφασης.

Στην προκείμενη περίπτωση, εξετάζεται η κατά το άρθρο 16 παρ. 2 περ. β' του ν. 1876/1990, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει μετά την θέσπιση του Ν.4635/2019, συνδρομή του κατά τα ανωτέρω λόγου γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, συνδεδεμένου με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας. Με βάση τη διατύπωση του νόμου και την σχετική νομολογία, όπως ανωτέρω διεξοδικά αναφέρεται, η αίτηση για την μονομερή προσφυγή στη Διαιτησία πρέπει να περιέχει πλήρη αιτιολογία των προϋποθέσεων, που θέτει ο νομός για τον σκοπό αυτό.

Εν προκειμένω και κατά την κρίση της Επιτροπής Διαιτησίας: στην υποβληθείσα αίτηση γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένα ποσοτικά στοιχεία που δεικνύουν αναμενόμενες θετικές εξελίξεις στον υποκλάδο των μεσιτών ασφαλίσεων, αλλά όχι για την βαρύτητα του και τη σύνδεση του με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας. Δεν τεκμηριώνεται επίσης επαρκώς η στενή εξάρτηση της ασφαλιστικής αγοράς από τις υπηρεσίες των μεσιτών ασφαλίσεων.

Είναι σαφές ότι η προβλεπόμενη από τον νόμο πλήρης αιτιολογία δεν διαλαμβάνεται στην υποβληθείσα αίτηση, περαιτέρω δε ούτε από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την διαδικασία Μεσολάβησης και Διαιτησίας., αλλά ούτε και από τα υπάρχοντα, διατιθέμενα και προσβάσιμα στοιχεία και δεδομένα προκύπτει ότι είναι δυνατόν να αιτιολογηθεί επαρκώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η κατά τα ανωτέρω συνδρομή λόγου γενικότερου κοινωνικού, ή δημοσίου, συμφέροντος, συνδεδεμένου με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας.

Ενδεικτικά και με βάση τα διατιθέμενα και προσβάσιμα στοιχεία και δεδομένα:

- ο κλάδος των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων (τραπεζικός και ασφαλιστικός κλάδος) κατατάσσεται 9^{ος} από την πλευρά συνεισφοράς του στο ΑΕΠ (5,17% το 2021) (Κλαδική μελέτη Χρηματοπιστωτικός Κλάδος-ICAP 2023). Το σύνολο δε της ασφαλιστικής αγοράς, υποκλάδος της οποίας είναι οι μεσίτες ασφαλίσεων, συμμετέχει μόλις με 2,5% στο ΑΕΠ της χώρας, ένα ποσοστό αισθητά χαμηλότερο από τον μέσο όρο των χωρών στην Ευρώπη, που κυμαίνεται στο 7,43%. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της χαμηλής διείσδυσης του κλάδου στην ελληνική οικονομία είναι η ασφάλιση κατοικιών, η οποία εδώ και χρόνια βρίσκεται στο 15,2%, ένα πολύ χαμηλό ποσοστό, που προβληματίζει ακόμα περισσότερο αν συνυπολογίσουμε ότι πάνω από τα μισά ασφαλισμένα σπίτια και διαμερίσματα (65%) είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένα, λόγω ενυπόθηκου δανείου. Αν λοιπόν αφαιρέσουμε και αυτά, καταλήγουμε σε ένα 5% των ιδιοκτητών ακινήτων που έχουν ασφαλίσει συνειδητά την περιουσία τους. Στη Σλοβενία, όπου επίσης η ασφάλιση κατοικιών είναι προαιρετική,

η διείδυση φτάνει το 60%, ενώ στη Γερμανία (ισχύει επίσης η προαιρετική κάλυψη) το 50% και στην Ιταλία (ισχύει επίσης η προαιρετική κάλυψη) το 30%.

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει και η μελέτη του IOBE - Το οικονομικό και κοινωνικό αποτύπωμα της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελλάδα το 2022: *‘Η απόσταση ως προς τον βαθμό διείδυσης της ιδιωτικής ασφάλισης που χωρίζει την Ελλάδα από άλλες χώρες είναι μεγάλη. Τα ασφαλιστρα ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι κατά πολύ χαμηλότερα στην Ελλάδα και στους δύο κλάδους ασφάλισης (ζημιών και ζωής). Ακόμα και μετά από την απομόνωση των διαφορών στη διείδυση της ιδιωτικής ασφάλισης που μπορεί να αποδοθούν σε διαφορές στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε όρους μονάδων αγοραστικής δύναμης (PPS), η υστέρηση της ελληνικής αγοράς παραμένει σημαντική’.*

- Παρά το γεγονός δε ότι οι εκτιμήσεις για τον ασφαλιστικό κλάδο παραμένουν θετικές για το σύνολο της φετινής χρονιάς, χαμηλότερα σε σύγκριση με τις αρχικές προσδοκίες κινήθηκε η ασφαλιστική αγορά κατά τους πρώτους μήνες, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία της έρευνας της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος για την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου. Το πρώτο τρίμηνο έκλεισε με μείωση της συνολικής παραγωγής κατά 2,2%, καθώς:
 - Τα επενδυτικά προϊόντα τύπου unit linked επηρεάστηκαν αρνητικά λόγω της αναστάτωσης που προκάλεσε στις διεθνείς κεφαλαιαγορές μια σειρά πολιτικών και κινήσεων του νέου Αμερικανού προέδρου.
 - Μια δεύτερη πηγή απωλειών προέρχεται από τα συμβόλαια του κλάδου υγείας, καθώς είναι ορατή η αδυναμία πολλών νοικοκυριών να ανταποκριθούν στα ολοένα και ακριβότερα τιμολόγια.
 - Έντονη κάμψη επίσης σημειώνει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά (-17,2% στο πρώτο φετινό τρίμηνο) η παραγωγή των ομαδικών συνταξιοδοτικών συμβολαίων (DAF) ως αποτέλεσμα του ψαλιδίσματος των φορολογικών κινήτρων και μιας σειράς περιορισμών που άρχισαν να εφαρμόζονται με βάση το νέο θεσμικό πλαίσιο του Δεκεμβρίου του 2023.(Euro2day/31.5.2025).
- Το ποσοστό δε συμμετοχής των μεσιτών ασφαλίσεων στις ασφάλειες ζωής και υγείας ανέρχεται σε 1,9%, στις δε ασφάλισεις κατά ζημιών στο 26,5%.
- Για λόγους σύγκρισης με τα προαναφερόμενα, αναφέρεται ότι ως σημαντικοί κλάδοι που συνδέονται με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας τόσο στην διαμόρφωση του ΑΕΠ όσο και στην αύξηση της απασχόλησης μπορούν να χαρακτηρισθούν ο ευρύς κλάδος του τουρισμού, του εμπορίου και των μεταφορών. Οι κλάδοι αυτοί συνέβαλαν με ποσοστό άνω του 50% στην αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) το 2022. Επίσης οι απασχολούμενοι στους συγκεκριμένους κλάδους αυξήθηκαν το 2022 κατά 68,1 χιλ. (ποσοστό 32%) σε συνολική αύξηση των νέων θέσεων απασχόλησης κατά 212,2 χιλ. (Οικονομικός ταχυδρόμος 30.3.23), Η ίδια ακριβώς εικόνα συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Επομένως από την εξεταζόμενη αίτηση Διαιτησίας της Ομοσπονδίας Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος (Ο.Α.Σ.Ε.), αλλά και στη βάση των προαναφερόμενων δεδομένων δεν τεκμηριώνεται με ποσοτικά στοιχεία η σημαντικότητα του υποκλάδου των μεσιτών ασφαλίσεων στην λειτουργία της ελληνικής οικονομίας και στην απασχόληση και επομένως δεν τεκμηριώνεται ο κίνδυνος προσβολής του γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος, που θα έχει άμεση επίπτωση στην λειτουργία της ελληνικής οικονομίας και θα προκαλείται από την μη επίλυση της συγκεκριμένης συλλογικής διαφοράς. Ειδικότερα εξάγεται το συμπέρασμα ότι δεν πληρούνται σωρευτικώς οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις της παρ. 2 περ. β' του άρθρου 16 του ν.1876/1990, όπως ισχύει (άρθρο 57 του ν.4635/19 οι οποίες δικαιολογούν την μονομερή προσφυγή στη Διαιτησία.

Ούτε στην αίτηση, ούτε στα σχετικά έγγραφα που υπέβαλε η εργατική πλευρά και τέθηκαν στη διάθεση της Επιτροπής Διαιτησίας αναφέρονται επαρκή και συγκεκριμένα γεγονότα, ή ποσοτικά στοιχεία που να στηρίζουν τη θέση ότι η επίλυση της παρούσας συλλογικής διαφοράς με έκδοση

διαιτητικής απόφασης «επιβάλλεται από υπαρκτό λόγο γενικότερου κοινωνικού ή δημοσίου συμφέροντος συνδεόμενο με τη λειτουργία της ελληνικής οικονομίας», ώστε να δικαιολογείται πλήρως η συνδρομή των προϋποθέσεων μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία. Για το λόγο αυτό πρέπει να απορριφθεί η αίτηση μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτεται η υπ' αριθμ. 4Δ/325ΜΔ/23.6.2025 αίτηση μονομερούς προσφυγής στη Διαιτησία της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης με την επωνυμία «Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος» (Ο.Α.Σ.Ε.), διότι δεν περιλαμβάνεται σε αυτή πλήρης αιτιολογία για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 2 περ. β' του άρθρου 16 του Νόμου 1876/1990, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει με το αρθ. 57 του Ν.4635/2019, για τη μονομερή προσφυγή στη Διαιτησία.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΚΙΑΔΗΣ